UNIVERSITETET I OSLO

Fremleggsnotat

Møtedato: 14.10.25
Notatdato: 07.10.25

Til: Utdanningskomiteen
Fra: Avdelingsdirektør, Avdeling for studieadministrasjon

Saksbehandler: Eivind Engebretsen, Hanne-Gerd Nielsen mfl

Videreutvikling av Circle U. alliansen ved UiO

Bakgrunn

Circle U. er en europeisk universitetsallianse som består av ni forskningsintensive breddeuniversiteter. Universitetet i Oslo er koordinator for alliansen. Med sine nesten 500.000 studenter representerer Circle U. en ny tilnærming til internasjonalisering og utdanningssamarbeid.

Etter en første periode med konsolidering og utvikling av strukturer og rammer, er Circle U.-prosjektet nå inne i en fase der utdanningsaktiviteten er viktig for å lykkes.

Circle U. Open campus

Gjennom Circle U. Open Campus tilbyr alliansen en rekke felles utdanningsaktiviteter – fra hele studieprogrammer til intensive emner og sommerskoler – der studenter og ansatte samarbeider på tvers av land. Per juni 2025 gir Circle U. til sammen 34 studietilbud (en økning fra 10 i 2024) som er basert på samarbeid mellom minst to partnere og er åpne for studenter fra hele alliansen. 16 ytterligere tilbud er planlagt for våren 2026, inkludert ett nytt masterprogram. I tillegg har vi 10 digitale ressurser som er åpent tilgjengelige.

Faglig profil

Formålet med Circle U-alliansens utdanningssatsing er å etablere et komparativt klasserom der studenter kan utforske sentrale samfunnsutfordringer som demokratiets vilkår, global helsefordeling, konsekvenser av kunstig intelligens og klimakrisen gjennom innovative pedagogiske tilnærminger. Et kjerneelement i satsingen er å legge til rette for kritisk debatt om europeiske verdier i et interkulturelt læringsfellesskap, der internasjonale studenter kan utforske hvordan slike verdier forstås og praktiseres på tvers av ulike kulturelle og samfunnsmessige kontekster.

Circle U.s faglige profil er således sterkt sammenfallende med UiOs egne strategiske satsningsområder og med UiOs Handlingsplan for internasjonalisering av utdanning. Alliansesamarbeidet kan gi merverdi for fagmiljøene ved UiO på flere måter:

- **Effektiv ressursutnyttelse:** I en situasjon med strammere budsjetter, kan mer koordinert arbeidsdeling mellom universiteter nasjonalt og internasjonalt gi bedre ressursutnyttelse. Gjennom Circle U. kan fagmiljøer ved de ulike universitetene samarbeide om deler av undervisningen og åpne sine emner for hverandres studenter. På den måten kan universitetene også dra nytte av hverandres faglige spesialiteter.
- **Muligheter for "småfagene"**: En særlig merverdi for fagmiljøene ligger i at emner med få studenter lokalt – kan få langt større gjennomslag når de åpnes for en hel allianse. Circle U.-alliansen

legger til rette for at studenter ved alle partneruniversiteter kan følge hverandres emner digitalt eller i intensive samlinger. Dermed ser vi at emner som bare engasjerer en håndfull studenter ved hjemuniversitetet plutselig når ut til hundretalls studenter totalt.

- **Bredere fagtilbud og attraktivitet:** Gjennom alliansen kan studenter få tilgang til et rikere utvalg av kurs enn det enkelte universitet kan tilby alene. Et fagmiljø kan dermed styrke sitt komparative fortrinn nasjonalt ved å samarbeide med internasjonale spydspissmiljøer.
- **Internasjonalisering av klasserommet:** Circle U. åpner for en mangfoldig og internasjonal læringsarena som stimulerer til pedagogisk innovasjon, læringsglede og samarbeid. Samtidig gir alliansen fagmiljøene ved UiO en unik mulighet til å bygge institusjonelle relasjoner med ledende europeiske universiteter – uten å være avhengige av tradisjonelle finansieringsordninger.

Erfaringer så langt

Med Circle U. Open Campus – hovedelementet i prosjektet som startet i 2024 - har vi 1) rendyrket fokuset på utdanningsaktiviteter, 2) utviklet en meny av utdanningsformater som møter mange ulike behov og omfatter ulike samarbeidsformer og 3) lagt grunnlag for å skalere opp alliansen fra et prosjekt som omfatter en liten gruppe ildsjeler til en infrastruktur som er tilgjengelig for alle partneruniversitetenes ansatte. Til tross for betydelig aktivitet og en tredobling av studiepoenggivende tilbud i alliansen det siste året, er det fortsatt potensial for ytterligere skalering og for å legge bedre til rette for at fagmiljøene ved UiO kan utnytte mulighetene alliansen gir.

Academic Chairs ordningen

I første fase av Circle U. ble det utnevnt Academic Chairs ved hvert partneruniversitet for å drive frem samarbeidet innenfor alliansens satsingsområder (klima, demokrati, global helse, kunstig intelligens). Ved UiO har 10 vitenskapelige ansatte fungert som Academic Chairs på 20% frikjøp i toårsperioder. Academic Chairs inngår som en del av partneruniversitetenes egenfinansiering, og dekkes gjennom sentraliserte midler ved UiO. . Denne ordningen har bidratt til aktivitet og samarbeid i oppstartsfasen, men vi ser nå behov for bedre lokal forankring av Circle U-aktivitetene. Alliansen har gjennomført en evaluering av den nåværende Chairs-ordningen som peker på behovet for en dreining av ordningen mot konkrete og lokalt forankrede prosjekter. Det forrige rektoratet startet derfor en prosess med en justering av Chairs-ordningen ved UiO, og arbeidet er videreført under sittende rektorat.

Forslag til ny modell for Academic Chairs ved UiO

Vi ser for oss en justering av dagens frikjøpsordning i en ny modell der prosjektmidler til utdanningsaktiviteter lyses ut internt ved UiO gjennom en enkel søknadsprosess. I stedet for individuelle avtaler om 20% frikjøp vil fagmiljøene selv kunne søke om støtte til prioriterte initiativer, slik at midlene kan brukes mer fleksibelt, målrettet og med tydeligere lokal forankring. Vi tenker oss en ordning der både akademisk og administrativt merarbeid knyttet til utvikling eller omlegging av studiepoenggivende emner eller programmer kan støttes. Prosjektene bør speile Circle U.s overordnede profil og samsvare med kravet alliansen har satt om at alle Circle U. tilbud skal involvere minst én annen Circle U.-partner og være åpne for studenter fra minst én partnerinstitusjon. Prosjektleder(e) (emneansvarlig for tilbudet) vil få status som Academic Chair og vil også måtte forplikte seg til å delta i aktiviteter i én av alliansens kunnskapsklynger. Målet er at ordningen skal senke terskelen for å engasjere seg i Circle U. og føre til varige tilbud som kommer både UiO og alliansen til gode.

UNIVERSITETET
I OSLO

Spørsmål og tema til diskusjon

1. Hvordan kan vi motivere flere fagmiljøer til å benytte seg av mulighetene i Circle U.?
2. Er Circle U. relevant for alle enheter, eller bør enhetene prioritere enkelte fagmiljøer, som for eksempel de med lav studentrekruttering?
3. Hvilke arenaer og kanaler ved fakultetene er best egnet for å informere fagmiljøene om mulighetene i Circle U?
4. Vil en endret finansieringsmodell i samsvar med det som foreslås over kunne svare på fakultetenes og fagmiljøenes behov?